

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TACİKİSTAN ÜLKE RAPORU

Dış Ticaret Müdürlüğü
Ekim 2023

İÇİNDEKİLER

<i>1.2. GENEL BİLGİLER</i>	3
1.2.1. Coğrafi Konum	3
1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı	3
1.2.3. Nüfus ve İstihdam	3
1.2.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre	3
<i>1.3. GENEL EKONOMİK DURUM</i>	4
1.3.1. Temel Ekonomik Göstergeler	4
SEKTÖRLER	5
<i>2.1. SEKTÖRLER</i>	5
2.1.1. Tarım ve Hayvancılık	5
2.1.2. Sanayi	5
2.1.3. Enerji	6
2.1.4. Madencilik	6
2.1.5. Hizmetler	6
DIŞ TİCARET	6
<i>3.1. DIŞ TİCARET</i>	6
3.1.1. Dış Ticaret (Bin Dolar)	6
3.1.2. Tacikistan'ın İhraç Ettiği Ürünler (Bin Dolar)	7
3.1.3. Tacikistan'ın Ülkeler İtibariyle İhracatı (Bin Dolar)	8
3.1.4. Tacikistan'ın İthal Ettiği Ürünler (Bin Dolar)	8
3.1.5. Tacikistan'ın Ülkeler İtibariyle İthalatı (Bin Dolar)	9
TÜRKİYE İLE TİCARET	10
<i>4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET</i>	10
4.1.1. Türkiye - Tacikistan Dış Ticaret Verileri (Bin Dolar)	10
4.1.2. Türkiye'nin Tacikistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)	10
4.1.3. Türkiye'nin Tacikistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)	11
KONYA İLE TİCARET	12
<i>5.1. KONYA İLE TİCARETİ</i>	12
5.1.1. Konya – Tacikistan 2022 Yılı İhracat Kalemleri	12
5.1.2. Tacikistan-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları	14
Konya-Tacikistan Rakamları	14

1.2. GENEL BİLGİLER

1.2.1. Coğrafi Konum

Tacikistan doğuda Çin, güneyde Afganistan, batı ve kuzeyde Özbekistan ve Kırgızistan'la çevrilidir. Tacikistan toprakları Asya'nın dağlık iç kesimlerinde yer alır ve sahip olduğu toprağın %93'ü dağdır. Toprakların yarısından fazlasının yüksekliği 3.000 metreden fazladır. Kuzeyde Tanrı Dağlarının batı uzantıları, orta kesimde aynı dağların güney uzantıları, güneydoğuda ise Pamir-Alay dağ silsilesinin buzullarla kaplı dorukları yer alır. Güneydeki dağlar arasında geniş vâdiler bulunur.

1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı

Tacikistan, iki meclisli Başkanlık sistemi ile yönetilmektedir. Cumhurbaşkanı doğrudan halkoyu ile 7 yıl için seçilir. Anayasada Tacikistan Cumhuriyeti bağımsız, demokratik, laik bir hukuk devleti olarak tanımlanmıştır.

Halkoyu ile seçilen Cumhurbaşkanı Yürütme erkinin başıdır. Ülke içinde ve dışında Tacikistan'ı temsil etme; Meclis-i Ali'nin onayı ile Bakanlık kurma ve lağvetme; Başbakanı ve Bakanlar Kurulunu atama veya görevden alma gibi yetkilere sahiptir. Bakanlar Kurulu, Başbakan, Başbakan Yardımcıları, Bakanlar ve Devlet Komiteleri Başkanlarından oluşur.

Tacikistan Parlamentosu iki kanatlı (Temsilciler Meclisi ve Milli Meclis) bir yapıya sahiptir. Üyelerinin tamamı seçimle belirlenmektedir. Görev süreleri 5 yıldır. Ülkede %5 seçim barajı uygulaması bulunmaktadır. Milli Meclis (Meclis-i Milli) ise 33 üyeden oluşmaktadır.

En üst yargı organı Yüce Divan'dır. Diğer önemli yargı organları, Anayasa Mahkemesi ve İktisadi Yüce Divan'dır. Cumhurbaşkanı her üç mahkemenin üyelerini Parlamento'nun onayına sunarak 10 yıllık süreyle atamaktadır.

1.2.3. Nüfus ve İstihdam

Ülke nüfusu yaklaşık 10 milyondur. Genç nüfusa sahiptir. Nüfusun %60'ı 15-64 yaş grubundadır. Kentleşme oranı düşük olup, %27'dir. En kalabalık şehri başkent Duşanbe'nin nüfusu 893.826'dır. Aktif işgücü sayısı yaklaşık 2,5 milyon olup, bu kapsamdaki işsizlik oranı %11'dir. Tacikler ülkedeki en kalabalık gruptur. Ayrıca, Özbekler ve Kırgızlar ile Rus kökenliler de nüfusun bir parçasıdır.

1.2.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre

Tacikistan doğuda Çin, güneyde Afganistan, batı ve kuzeyde Özbekistan ve Kırgızistan'la çevrilidir. Tacikistan toprakları Asya'nın dağlık iç kesimlerinde yer alır ve sahip olduğu toprağın %93'ü dağdır. Toprakların yarısından fazlasının yüksekliği 3 000 metreden fazladır. Kuzeyde Tanrı Dağlarının batı uzantıları, orta kesimde aynı dağların güney uzantıları, güneydoğuda ise Pamir-Alay dağ silsilesinin buzullarla kaplı dorukları yer alır.

Ülkedeki göller Pamir bölgesinde toplanmış olup sayıları çok azdır. Göllerin en büyüğü denizden 3 960 m yükseklikte yer alan Karakul Gölüdür. Dağlardan kaynak alan sular Sır Derya ve Amu Derya nehirlerinin kollarını meydana getirir.

Amu Derya (Ceyhun), ülkenin güney sınırının büyük bölümünü çizmektedir. Diğer önemli akarsu, ülkenin orta kesiminden geçen Zerefşan Irmağıdır. Tacikistan'da sert karasal iklim hüküm sürer. Vâdilerde Astropik bir iklim görülür. Yazlar çok sıcak ve kurak geçer. Yağış miktarı genelde düşüktür. Dağlık bölgelerde kışlar çok soğuk olup, sıcaklığın zaman zaman -46°C'ye düştüğü görülür. Dağlık bölgeler vâdilere nazaran daha az yağış alır. Tacikistan'da alüminyum, altın, çinko, kurşun ve bakır rezervleri mevcuttur. Ülkede yıllık 1 milyar feet³lük doğalgaz üretimi bulunmaktadır.

1.3. GENEL EKONOMİK DURUM

Son yıllarda hükümet ekonomik büyümeyi ve makroekonomik istikrarı sağlamak için uluslararası finansal kurumların reform reçetelerini takip etmiştir. Ülke gıda ve altyapı yatırımları için uluslararası yardıma bağımlıdır.

Kısa vadede dış şoklarla başa çıkabilmek için IMF geçmiş dönemlerde mali disiplinin ve borç kontrolünün sağlanması gerekliliği üzerinde durmuştur.

1.3.1. Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
			*	*	*	*	*	*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	8,13	8,47	7,82	7,7	8,04	8,42	8,83	9,25
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	4,4	9,2	2,5	3,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	858	878	795	769	789	813	838	865
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	8,6	8,7	10	10,5	7,8	6,5	6,5	6,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,1	2,8	-1,4	-2,2	-2,5	-2,5	-2,5	-1,9

Kaynak:IMF

Dünya Bankasının düşük gelirli ülke grubu kapsamında yer alan Tacikistan, makroekonomik istikrarı sağlamak ve özel sektörün geliştirilmesi için gerekli altyapıyı oluşturmak için çalışmaktadır. Yoksulluğun azaltılması ve istihdamın geliştirilmesi Hükümetin başlıca hedefidir. Pazar ekonomisine geçiş, özelleştirme, anayasal reformlar gibi konularda gelişmeler sağlanmakta ve yatırım ortamı iyileştirilmektedir. Kalkınma stratejisi kapsamında diğer sektörler yanında altyapı ve enerji sektörünün de geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Altyapı yatırımları için uluslararası yardıma ihtiyaç duymaktadır.

Son on yılda, Tacikistan yoksulluğu azaltma ve ekonomisini büyütme konusunda istikrarlı bir ilerleme kaydetmiştir. 2000-2019 yılları arasında yoksulluk oranı nüfusun %83'ünden %27,4'e düşerken, ekonomi yılda ortalama %7 oranında büyümüştür. Ancak, dışsal şoklara karşı savunmasız ekonomi, istihdam yaratma konusunda büyüyen nüfusa ayak uyduramamıştır. Özel sektörün ekonomideki rolü sınırlı kalmıştır, toplam yatırımlara katkısı %15 olmuştur. Kırsal alanlarda yoksulluk yüksektir.

Kırsal bölgelerdeki nüfusun sadece %36'sı güvenli içme suyuna erişebilmektedir. Ulusal Kalkınma Stratejisi (NDS), 2030 yılına kadar yurtiçi gelirleri 3,5 katına çıkarmayı ve yoksulluğu %50 azaltmayı hedeflemektedir.

Bu hedefin, Tacikistan'ın mevcut büyüme modelini dönüştürmesi ve özel sektöre yatırım yapma, istihdam yaratma ve ekonomiye katkıda bulunma konusunda daha fazla fırsat verilmesi durumunda ulaşılabileceği öngörülmektedir. COVID-19 salgını ve Tacikistan'ın sınırlarının komşularına kapanması 2020- 21 dönemi ekonomisinin görünümünün bozulması açısından önemli riskler taşımaktadır. Büyük dış risklere ek olarak, yüksek maliyetli Rogun Hidroelektrik Baraj inşaatı da bütçe gelirleri dikkate alındığında mali istikrarın bozulması ve sosyal harcamaların daha da kısılması açısından ciddi bir risk oluşturmaktadır.

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Tarım ve Hayvancılık

Tacikistan ekonomisinde tarım sektörünün payı yüksek olmakla birlikte, ülkedeki alt yapının gelişmemiş olması nedeniyle ülkenin sahip olduğu ihracat potansiyeli tam olarak değerlendirilememektedir.

Bu kapsamda modern tarım ekipmanları, seracılık, gübre, sulama sistemleri ve soğuk hava depoları gibi alanlar yatırımcılar için potansiyel olarak ön plana çıkmaktadır.

2.1.2. Sanayi

Tacikistan'da ağır sanayi içerisinde alüminyum üretimi başı çekmektedir. Duşanbe'nin doğusunda Özbekistan sınırına yakın Tursunzade şehrinde bulunan Tacikistan Alüminyum Fabrikası-TALCO ülkedeki en büyük sanayi kuruluşudur.

1975 yılında faaliyete başlayan ve Tacikistan'daki elektrik arzının % 40'ını tek başına tüketmekte olan bu tesis, Orta Asya'daki en büyük alüminyum fabrikası olmakla kalmamakta aynı zamanda dünyadaki en büyük 10 ham alüminyum üretim tesisi arasında yer almaktadır. Yıllık 517 bin ton üretim kapasitesine sahip fabrikada ham alüminyum ve basit alüminyum ürünlerinin üretimi yapılmaktadır.

Halihazırda ülke sanayi sektöründe çocuk oyuncakları, polietilen poşetleri, yapıştırıcı, et ve sebze konserveleri, baskı ürünleri, hijyenik malzemeler, sabun, alüminyum aletleri, pamuk ipliği, sıvı yağ, inşaat malzemeleri, çimento, metal borular, halı, taş granülü, mobilya, alkol ve alkolsüz içecekler, pastacılık mamulleri ve diğerleri üretilmektedir.

2.1.3. Enerji

Ekonomik kalkınmasına devam eden Tacikistan'daki tüm sektörler yatırıma açık bir nitelik taşımaktadır. Nitekim ülkedeki üretim düzeyi ve sanayi kapasitesi son derece düşüktür.

Orta Asya'nın en büyük hidro-enerji kaynaklarına sahip olan Tacikistan'da, başta hidroelektrik santralleri olmak üzere enerji alanındaki yatırımlar ön plana çıkmaktadır. Tacikistan hidro-enerji kaynakları açısından 8'inci sırada yer almasına rağmen, söz konusu kaynakların sadece %6'sını kullanmaktadır. Bu kapsamda tamamlandığında dünyanın en yüksek barajı özelliğini taşıyacak olan 3.600 MW kapasiteli Roghun Hidro Elektrik Santralinin 1. ve 2. Ünite inşaat çalışmaları tamamlanarak kullanıma verilmiştir. Proje tamamlandığında yılda 13 milyar KW/saat elektrik üretilmesi planlanmakta olan HES'in ürettiği elektriğinin büyük kısmı Çin, Afganistan ve Pakistan'a satılacağı öngörülmektedir.

Rogun Barajının yanı sıra ülkede çok sayıda küçük ölçekli hidro-elektrik santrallerinin yapımına önem verilmektedir. Tacikistan ekonomisinden kaynaklanan nedenlerden dolayı ülkedeki enerji projeleri, diğer yatırım projeleri gibi, büyük ölçüde uluslararası kuruluşlar ve yabancı ülkelerin teknik yardım kuruluşları tarafından finanse edilmektedir.

2.1.4. Madencilik

Dağlık bir coğrafyaya sahip olan Tacikistan yeraltı kaynakları ve madencilik alanlarında yatırımcılara fırsatlar sunmaktadır. Ülkede, Kanimansur rezervi gümüş, bakır, kurşun, çinko, sülfürik asit ve inşaat malzemeleri; Maikhura rezervi ise tungsten, bizmut ve çinko bakımından zengin rezervlere sahiptir.

2.1.5. Hizmetler

Tacikistan ekonomisinde hizmet sektörünün (inşaat %15,1 hariç) GSYİH içindeki payı %37,3'tür. Ülke hizmet sektörünün ana dalları turizm, gastronomi, sağlık, bankacılık, sigortacılık, avukatlık, eğlence, taşıma vb. faaliyetlerden oluşmaktadır.

DIŞ TİCARET

3.1. DIŞ TİCARET

3.1.1. Dış Ticaret (Bin Dolar)

Yıllar	2018	2019	2020	2021	2022
İthalat	3.144.346	3.327.744	3.139.016	4.217.793	5.182.866
İhracat	1.073.858	1.115.850	1.311.879	1.786.916	2.330.041
Hacim	4.218.204	4.443.594	4.450.895	6.004.709	7.512.907
Denge	-2.070.488	-2.211.894	-1.827.137	-2.430.877	-2.852.825

Kaynak: TradeMap

3.1.2. Tacikistan'ın İhraç Ettiği Ürünler (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Tüm ürünler	1.311.879	1.786.916	2.330.041
Maden cevherleri, cüruf ve kül	158.238	344.116	731.065
Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller.	596.105	665.909	717.366
Pamuk	173.850	256.344	249.796
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	140.382	144.728	173.609
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; maden . . .	55.654	96.060	116.993
Diğer baz metaller; sermetler; bunların eşyaları	32.416	88.820	102.425
Tuz; kükürt; topraklar ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	60.298	47.331	46.607
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	10.940	29.179	41.195
Demir ve çelik	11.042	21.677	24.765
Örme veya tığ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	17.294	18.618	21.638
Kurşun ve kurşundan eşya	1	7.319	11.567
İnorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri . . .	4.483	8.572	9.031
Yenilebilir sebzeler ve bazı kök ve yumrular	7.796	5.745	7.887
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	5.401	7.252	7.886
Lac; sakızlar, reçineler ve diğer bitkisel özler ve özler	6.044	2.379	7.014
Albüminoidal maddeler; değiştirilmiş nişastalar; yapıştırıcılar; enzimler	423	2.669	5.397
İçecekler, alkollü içkiler ve sirke	3.284	3.321	5.155
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	4.612	6.037	4.831
Bakır ve bakırdan eşya	0	1.040	4.173
Ham postlar ve deriler (kürkler hariç) ve deri	2.876	4.088	3.851
Diğer hazır tekstil ürünleri; setler; yıpranmış giysiler ve yıpranmış tekstil ürünleri; paçavra	3.718	757	3.613
Değirmencilik sektörünün ürünleri; malt; nişastalar; inülin; buğday gluteni	125	1.150	3.400
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	711	3.954	3.042
Demir veya çelikten eşyalar	3.225	2.026	2.747

Kaynak: TradeMap

3.1.3. Tacikistan'ın Ülkeler İtibariyle İhracatı (Bin Dolar)

	2018	2019	2020	2021	2022
Dünya	1.073.858	1.115.850	1.311.879	1.786.916	2.330.041
İsviçre	1.640	225.127	595.115	534.977	574.556
Kazakistan	299.974	218.379	152.214	360.311	483.915
Çin	57.076	55.419	34.411	159.619	368.335
Türkiye	276.524	233.798	203.032	232.168	179.554
Özbekistan	155.269	171.975	82.372	126.670	179.549
İran İslam Cumhuriyeti	35.146	18.135	9.356	38.929	114.397
Afganistan	72.344	39.440	69.395	82.584	104.999
Belçika	2.278	20.955	32.118	88.773	102.669
Rusya Federasyonu	55.233	44.305	41.033	72.467	88.221
Singapur	17	0	0		42.197
Britanya Virjin Adaları	4.934	6.811	6.723	12.969	16.204
İtalya	17.063	11.247	15.409	10.554	15.034
Pakistan	10.103	10.395	14.243	15.201	13.080
Birleşik Arap Emirlikleri	2.657	940	3.450	10.629	10.168
Letonya	8.879	12.758	10.094	5.010	7.361
Belarus	3.283	2.079	2.061	3.483	7.168
Hırvatistan	0	1.656	4.405	5.353	3.568
Gürcistan	446	4.855	13.266	6.606	3.115
Hollanda	28.752	4.567	1.300	4.379	2.146
Polonya	264	388	839	1.443	1.865
Litvanya	73	293	19	431	1.680
Japonya	805	1.205	1.494	2.035	1.557
Kırgızistan	14.321	11.260	9.812	5.555	1.217

Kaynak: TradeMap

3.1.4. Tacikistan'ın İthal Ettiği Ürünler (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Tüm ürünler	3.139.016	4.217.793	5.182.866
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	527.383	726.587	987.893
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	216.625	359.206	408.106
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	217.245	380.127	397.738
Hububat	263.205	291.252	366.933
Demir ve çelik	242.477	261.137	335.504
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	121.759	277.004	217.461
Ahşap ve ahşap eşyalar; odun kömürü	120.814	149.647	214.997
Plastikler ve plastiklerden eşyalar	96.619	109.722	174.312

Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazırlanmış yenilebilir yağlar	114.434	148.004	172.812
Eczacılıkla ilgili ürünler	64.016	98.664	142.832
Şekerler ve şekerlemeler	71.716	103.984	114.809
İnorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri . . .	110.485	84.925	114.485
Demir veya çelikten eşyalar	71.118	101.715	108.995
Gıda endüstrisinden kaynaklanan kalıntılar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	50.010	81.136	90.736
Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	5.444	16.518	84.663
Gübreler	44.319	42.101	80.426
Tahıl, un, nişasta veya süttten elde edilen müstahzarlar; pastacılık ürünleri	55.772	66.093	79.080
Seramik ürünler	22.604	39.332	54.350
Sabun, organik yüzey aktif maddeler, yıkama müstahzarları, yağlama müstahzarları, yapay . . .	38.961	42.398	49.735
İçecekler, alkollü içkiler ve sirke	31.090	43.460	49.326
Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	33.061	41.057	49.090
Kakao ve kakao preparatları	31.059	34.110	42.775
Sanat eserleri, koleksiyon parçaları ve antikalar	40	1.060	41.862
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	18.159	29.443	40.528
Tüm ürünler	3.139.016	4.217.793	5.182.866

Kaynak: TradeMap

3.1.5. Tacikistan'ın Ülkeler İtibariyle İthalatı (Bin Dolar)

	2018	2019	2020	2021	2022
Dünya	3.144.346	3.327.744	3.139.016	4.217.793	5.182.866
Rusya Federasyonu	967.937	1.009.128	932.593	1.280.469	1.585.687
Kazakistan	536.594	739.335	757.571	818.533	957.266
Çin	594.154	605.468	438.392	679.797	841.707
Özbekistan	126.263	169.949	238.447	326.076	392.460
Türkiye	124.915	143.477	119.617	158.275	171.644
Amerika Birleşik Devletleri	42.310	44.372	38.045	44.935	151.698
Hindistan	20.493	24.197	39.697	122.414	125.419
İran İslam Cumhuriyeti	62.090	46.230	48.359	82.050	123.822
Almanya	97.033	76.039	91.080	107.036	113.170
Japonya	64.377	66.852	47.020	86.758	106.943
Belarus	35.225	26.416	52.348	38.100	82.237
Fransa	16.779	5.587	6.609	18.972	66.435
Türkmenistan	46.577	11.925	7.784	22.197	52.126
Kore Cumhuriyeti	27.550	33.889	53.463	40.933	49.621
İtalya	35.991	34.501	22.804	22.392	27.921

Ekvador	8.341	8.273	8.044	14.766	22.388
Polonya	9.081	10.571	7.618	9.886	21.062
Birleşik Arap Emirlikleri	23.159	21.666	14.842	19.706	20.904
Pakistan	52.444	45.895	11.552	17.088	19.397
Tacikistan Meta veriler	5.693	7.350	7.246	14.316	18.194
Hollanda	5.242	5.821	15.310	14.538	17.802
Danimarka	1.572	1.575	1.945	1.005	17.710
Belçika	7.037	7.086	3.659	12.200	17.065
Litvanya	10.164	12.747	10.526	9.860	16.384

Kaynak: TradeMap

TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1.1. Türkiye - Tacikistan Dış Ticaret Verileri (Bin Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2020	173.711	149.040	322.751	24.671
2021	258.441	195.731	454.172	62.710
2022	388.736	171.325	560.061	217.411

Kaynak: Trademap

4.1.2. Türkiye'nin Tacikistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)

ÜRÜN ADI	2022
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	35.558
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	32.358
Plastikler ve plastiklerden eşyalar	27.929
Örme veya tığ işi giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	25.739
Deri eşyalar; saraçlık ve koşum takımı; seyahat eşyaları, el çantaları ve benzeri kaplar; makaleler . . .	23.489
Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kaplamalı metaller . . .	17.953
Çeşitli imalat eşyaları	17.630
Örme veya tığ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	16.640
İnsan yapımı filamentler; şerit ve benzeri insan yapımı tekstil malzemeleri	15.702
Kürkler ve suni kürk; bunların imalatını yapıyor	14.817
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	14.634
Tabaklama veya boyama özleri; tanenler ve türevleri; boyalar, pigmentler ve diğer renklendiriciler . . .	12.325
Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri doldurulmuş mobilyalar; . . .	11.815
Eczacılıkla ilgili ürünler	8.407

Örme veya tığ işi kumaşlar	6.909
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	6.875
Adi metallere çeşitli eşya	6.674
Uçucu yağlar ve reçineoidler; parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	6.443
Halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları	6.262
Demir veya çelikten eşyalar	5.920
Kakao ve kakao preparatları	4.961

Kaynak: TradeMap

4.1.3. Türkiye'nin Tacikistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)

ÜRÜN ADI	2022
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	95.643
Pamuk	64.211
Ham postlar ve deriler (kürkler hariç) ve deri	7.188
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	1.659
Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan hayvansal menşeli ürünler	1.059
Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler; endüstriyel veya tıbbi . . .	586
Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kaplamalı metaller . . .	214
Bakır ve bakırdan eşya	210
Maden cevherleri, cüruflar ve kül	205
Ahşap ve ahşap eşyalar; odun kömürü	125
Örme veya tığ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	59
Çinko ve çinkodan eşya	59
İnsan yapımı filamentler; şerit ve benzeri insan yapımı tekstil malzemeleri	52
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; maden . . .	16
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	16
Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	10
Sebze, meyve, sert kabuklu yemişler veya bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	7
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	4
Demir veya çelikten eşyalar	1

Kaynak: TradeMap

KONYA İLE TİCARET

5.1. KONYA İLE TİCARETİ

5.1.1.Konya – Tacikistan 2022 Yılı İhracat Kalemleri

Ürünler	Dolar
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.945.478
Plastikler ve mamulleri	272.411
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	194.228
Demir veya çelikten eşya	80.316
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik katı yağlar; hayvansal ve bitkisel mumlar	76.077
Kauçuk ve kauçuktan eşya	74.091
Kakao ve kakao müstahzarları	66.369
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	37.258
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	35.315
Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı	28.606
Şeker ve şeker mamulleri	22.887
Cam ve cam eşya	21.716
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	19.989
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	19.894
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	15.364
Organik kimyasal ürünler	15.308
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	13.812

Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar,bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	12.205
Demir ve çelik	11.538
Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	9.841
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	6.126
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	5.590
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	4.362
Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	3.493
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	2.593
Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	1.739
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	1.728
Adi metallerden aletler, bıçakçı eşyası ve sofrta takımları, adi metallerden bunların aksam ve parçaları	1.512
Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	575
Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	502
Eczacılık ürünleri	484
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalaları, çay hülusalaları, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	400
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	300
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	294
Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler	190
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	86

Kaynak: TUİK

5.1.2. Tacikistan-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları

Konya-Tacikistan Rakamları

	2020	2021	2022
İhracat Dolar	2.482.124	3.246.824	3.002.677
İthalat Dolar	422.599	6.761.340	7.704.463